

Szász miniszter a nemzet testi erejének ápolásáról

Kecskemét, december 13. Szász Lajos közellátási miniszter mint Kecskemét képviselője, ezüst serleget adományozott a Kecskeméti MAV Sport Egyesületnek és résztvett a klub vasárnapi pályasport és otthonavató ünnepségén. Szász miniszter serlegbeszédében a testi erő kiművelésének jelentőségét méltatta. Rámutatott a testi erő kiművelésének két irányára, a tornára és a sportra. A sport a széles tömegek, végeredményben a nemzet testi erejének ápolását jelenti — mondotta. Ezután a nemzetnevelés fontosságáról, eszközeiről és módszereiről beszélt és hangsúlyozta, hogy a sport a társadalomban az együtműködést, az együttműködést fejleszti ki. Kiemelte a miniszter, hogy az együttműködésre, a nemzeti társadalom nevelésére talán soha sem volt olyan nagy szükség, mint éppen ma. Rámutatott végül a miniszter, hogy vitéz nagybányai Horthy István, Magyarország hősi halált halt Kormányzóhelyettese a nemzeti társadalom egységeit szolgálta és ezen belül a közérdeket.

A miniszter beszédét a diszközgyűlés hallgatósága nagy tetszéssel fogadta.

A Dugonics-Társaság felolvasó ülése

(A Delmagyarország munkatársától)
A Dugonics-Társaság december havi ülése a megemlékezések meghatározóan szép ünnepi délutánja volt.

Dr. Banner János elnöki megnyitójában arról a Szentkirályi Jenő történetudoráról emlékezett meg, aki egész életét a délvidék multjának kutatására szentelte. Az időszéri és finom megemlékezés után Eckerdt Elek rendes tag A százéves Grieg és a faji zene címmel tartott előadást. Az előadó széleskörű zenei műveltséggel és meleg szeretettel fordul a nagy művész és alkotó felé, akinek lelki vívódásokkal és megpróbáltatásokkal teli életét, költői nagyságát elvonultatja a hallgatóság lelki szeméi előtt.

Ezután Sik Sándor olvasott fel újabb verseiből. Kakukfű, Köszönök meg a mai kenyérünket. A Kék Forrás, Elmegyek, elmegyek című versei bizonyítják, hogy Sik Sándor költői pályája még mindig magasabbra ível. Szimbólumokkal terhes természetkepek, népi hagyományokból táplálkozó újabb fordulatot vett lírája mindig friss, meleg és megkapó. Nem tud szabadulni a vészese napok hangulatától s ez úgy lebeg költészetében, mint a hegyek felett esellegző vihart jelző felleg. Sik Sándor minden verse után szünni nem akaró taps tört a közönség sorában.

Végül Madácsy László emlékezett meg a 15 évvel ezelőtt elhunyt Tóth Árpádról. Kevesebbet emlegetik őt, mint nemzedékének másik három nagy költőjét: Babitsot, Juhász Gyulát és Kosztolányit, pedig nemesebb verseivel örök értékeket adott nemzedékének. Az előadó kitűnően érzékelte Tóth Árpádnak költészetét, amely olyan, mint az igazi klasszikus érték. Időtálló, a haladó korral növekedik fénye és mind többeket hódít meg szépsége. Találó idézetekkel szólaltatta meg ismételt magát a költőt, akinek egyszerű emberi szavai az ütemes sorok zenéjén át a szívembe férkőztek s érezni lehetett, mint hódít új hűveket a 15 évvel ezelőtt elhalt nagy magyar költő Madácsy László valóban élővé tette nemese alakját és a méltán klasszikusnak nevezett művésznél lélekhez szóló emléket állított. Az ülés az elnök zárószavával ért véget.

Idegrohamában megölte nagyanyját egy fővárosi fogalmazó

Budapest, december 13. Vasárnap délután megrondító tragédiát fedeztek fel a Nagymező-utca 43. számú házban. Dr. Makoldy-Zulavszky Andor 37 éves székesfővárosi fogalmazó, aki az V. kerületi előjáróságon teljesít szolgálatot, idegrohamában megölte nagyanyját, özvegy Makoldy Sándornét, aki báró Szterényi Józsefnek, Magyarország egykori kereskedelemügyi miniszterének sógornője.

Makoldy-Zulavszky Andor már hosszabb idő óta idegbetegségben szenvedett és pár nap óta erősen súlyosbodott az állapota: állandó rohamai voltak. Szombat este már nem engedett be senkit a lakásba. Kihívták a tisztiorvost, de nem engedte meg, hogy injekciót adjon neki.

A házbeli vasárnap délután benéztek az ablakon és akkor fedezték fel a gyilkosságot. Borzadva látták, hogy a lakást teljesen szétlakták. Próbálták behatolni a lakásba. Nem lehetett. Rendőrségi

riadóautó jött ki és karabélyos rendőröknek sikerült végre behatolni a fogalmazó lakásába, akik nagynehezen könnyfakasztó bombákkal megfékeztek. Ekkor találták meg a földön holtan a 84 éves uriaszonyt.

Makoldy-Zulavszky Andort rendőri riadóautón vitték be a központi ügyeletre, ahonnan valószínűleg elmeorvosintézetbe kerül.

Erdős Ferenc, a ház légoltalmi parancsnoka már délelőtt 1 órakor segítséget kért a rendőrségtől. A lakásban takarításért lakott egy munkásházaspár, de az elmenekült, mert Makoldy-Zulavszky már délelőtt is nagy botrányt rendezett.

A fogalmazó felesége szombaton menekült el, úgyhogy a lakásban csak az idős asszony maradt. A rendőrség, amelynek erősítésére a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyából a rendőrohamosztag vonult ki, puskatussal törte be az ajtót, ott találták óriási vadászvegyver, revolver és löszergyűjtemény közepette Makoldyt, aki összefüggéstelen, zavaros szavakat mormogott.

Örök aktualitás

Irta: Szantó György

A Nemzeti Színház új színpadi szerzőt fedezett fel, az ifjabbik Dumast. És új színpadi művet, a Kaméliás hölgyet. Ne gondolják, hogy ezt talán valami gunyoros mosoly kíséretében mondom. A Madách Színháznak a mult szezonban ugyanígy sikerült felfedeznie Moliérét. A képzelt beteggel. Hogy a szezon végigjártatták vele, az még semmi. A remek, életteli, pompás rendezett előadásnak is lehet ezt tudni. De azóta más színpadon is felbukkant egyszerre a szatirikus zseni, rádióelőadásokon is, gyűjteményes kiadás pedig most készül az egyik könyvkiadónál.

A Kaméliás hölgynek is kirobbanó sikere van. Jegyek hetekre nem kaphatók, a legnagyobb protekcióval sem. Ezért be kellett érnem rádióközvetítéssel. Pillanatok alatt megállapítottam, amit különben is előre sejtettem: a kirobbanó siker titka Jászai Mari és Márkus Emília méltó utóda, Bajor Gizi. Nem szégyellem bevallani, úgy megrikattam, még így, rádióon keresztül is, hogy versenyt könnyeztünk a feleségemmel, sőt a speakernővel is, akinek elcsuklott a hangja, amikor az ötödik felvonás után be kellett volna mondania a színpadot.

Bajor döbbenetes volt, megrázó, megtisztító és felemelő. Olyan maivá tudta tenni ezt a mult századbeli szűzsét, amelyen maivá tudná tenni Kleopatrát. Mégis, vannak mai darabok, amelyeken az ő nagy és tiszta művésze sem segít. Eppen ezt gondolkodtatja meg az embert. Ha a többi szereplő nem is volt mellette a színpadon, mert egyszerűen megszűntek létezni, volt mellette még valaki: Dumas. És ami még jobban meggondolkodtató, valójában szentimentális, sőt limonádés giccsel. Amelyhez hasonló giccs csak kettő van még. Prevost abbé Manon Lescautja és Henry Murger Mimije.

Három bukott angyal. Három ugynevezett feslettéletű leány.

Nincsenek nagy tetteik. Nincsenek nagy szavak. Csak nagyon szerették őket és tudták ők is nagyon szeretni. Szünettek a társadalom előítéletétől, elbuktak és megdicsőültek. Mindezt egyszerű, kezdetleges módon, a legkönnvedőbb művészi formában.

Mégis, mindhárom leány muzsika

volt. Verdi, Massenet és Puccini zenéje tette halhatatlanná őket, e három nagy lírikus érezte meg primitív lényük mennyi muzsikaszíchéjét és emelte őket a szerelem apoteozisának piederstábjára.

Hogy van az, hogy zene nélkül is megrikatják az embert? Hogy van az, hogy a műfaj páratlan egyszerűsége mellett is olyan maiak tudtak maradni? Hiszen annyi szerelmest ismert, feledett és temetett a világtörténelem és az irodalomtörténet.

Persze, vannak halhatatlan szerelemesek is szép számmal. Ki tudná elfelejteni Thais ibolyaszemét, Julia szütyőgását az erkélyen, Cleopatrát, amint ecetbenolvadva issza Antonius gyönyögét? Ki ne emlékezne Margaréta szöke hajfonataira, Anna Karenina kecses mozdulataira, a Fersen karjaiba ájuló Mária Antoinette, a szűz Salambora, akinek meg kellett halnia Matoval együtt, mert megérintette Tanith fátyolát? És Monna Lisa rejtélyes mosolyára, amelynek titkát tizennégy évig igyekezett megfejteni ecsetjével egy Leonardo de Vinci?

Kétségtelen, ezek mind halhatatlan szerelemesek. Mint Brunswick Terézia grófnő, akit egy Beethoven nevezett így. De halhatatlanságuknak van valami mumiailata. Lévnők a multak piramuszainak sirkamráiból világító foszforeszkáló fénnel, rejtélyesen.

Manon, Mimi és Marguerite mások. Halandók, bukottak, igénytelenek. Mint egy kis dalocska, amit diágyverek lütyöl a tavaszi szélbe. Amelvezek, ha csak hozzávul egy Bajor Gizi, könnyedén, minden erőltettség nélkül váltja ki belőlük a mai hangot, az örök aktualitást.

Olvannak ők, mint az az egyszerű pásztorsip, amelyet Hamlet királvi ad a kezébe barátjának, hogy játsszék rajta. És mikor az azt válaszolja, hogy nem tud, méltán kérdezi tőle Hamlet: Hogyan akarsz te akkor az én lelke men játszani?

De a pásztorsip könnyedén játszik rajta. És mi elgondolkozva, de felülvélve hallgatjuk. És azt kérdezzük magunktól:

— Hogyan? Ez a pásztorsip ebben a tájban többet tud mondani nekünk néha, mint katedrálisok orgonái a

nagy fugák és caononok? Többet, mint szimfóniák és oratoriumok? Többet, mint az operák és quintettek, szonáták és kórusok?

Igen. Mert a táj, amelyben Manon, Mimi és Marguerite pásztorsipja megszólal, szebb minden tájnál. A szerelem, a megaláztatás, az önfeláldozás és az elbukás tája ez, az örök aktualitás tája. Nem freskó, nem kulissza, nem sirkamra hieroglifás fala, nem kastélyok termeinek mesterkelt pompája. Patak, amelynek partjain nimfák és faunok kergetőznek, fűzfák, amelyek közül Pán sipja hangzik. Virágos dombhátak, amelyeket tavaszi szellő cirógat, aztán váratlan szakadék, alattomos cserjével benőve. Ebbe esnek a szerelemesek.

De van az örök aktualitásnak egy más fajtája is. Dosztojevszky, a próféta, aki mindig aktuális, mint maga a biblia. és Tolsztoj. Aki időnként újra meg újra aktualissá válik.

Nyissuk ki momentális művét, a Háború és békét.

Olvassuk el első oldalát. Meglepetésünkben döbbenet csapunk az asztalra. Mintha tegnap írták volna.

De ezeket a történelem színpad teszi aktualissá.

Csütörtökön kisgyűlés, szombaton közgyűlés

(A Delmagyarország munkatársától)
Csütörtökön délután 4 órakor a városbázis bizottsági termében kisgyűlés lesz. A tárgysorozaton szerepel a városi hivatalok részére: nyomtatványok, értékpapírok, könyvkötő munkák, beszerzési, illetve vállalatba adása, a jövő évi tűzifaszükséglet felvagasának vállalatba adása, a városbázis és a kulturpalota tetőzetének javítási munkálata, az alsóvárosi szérűskert területének rendezése dr. Rapcsányi Árpád bérletátruházási ügye, Varga István kérelme paritashasználati engedély iránt, valamint özv. Ördög Gyöznőné irodaségdíszit betegszabadságolása.

Szombaton délelőtt 10 órakor a törvényhatósági bizottság közgyűlést tart, amelyen 58 tárgysorozati pont és egy indítvány szerepel. Erdeklődésre tarthat számot a szervezési szabályrendelet egy módosításának elfogadása, a közigazgatás ideális felépítésének módosításáról szóló jelentés, a községi bírói állásnak első osztályú aljegyzői állásának történő átszervezése, a városgazda állásának irodagazgatói állássá való átszervezése, 3 műszaki segédíszit állás műszaki ellenőri állássá való átszervezése, a városi népi kereskedelmi iskolához műszaki (gépművi) altiszti állás szervezése, a fogasztási adóhivatal létszámának rendezése, több kövezési és aszfaltozási és utcarendezési munkát, több iskolához óvóház építés, a közoktathoz két műtősnői állás szervezése és a közoktathoz alap 1942. évi zárszámadásának felülvizsgálata. Nagy érdeklődés előzi meg a város jövő évi költségvetésének tárgyalását, valamint az idej pótköltségvetés tárgyalását.

Szerepel még a tárgysorozaton három főtisztviselő, illetve két tisztviselő pótlólagos megállapítása, illetve előléptetése, a kezelők és díjazók kérelme pótlólagos engedélyezése iránt, a városi ideiglenes kisegítő helypénzszedők kérelme napszámberük iránt, dr. Wéhl Béla volt városi tisztviselő orvosi kérelme, nyugdíjának újbóli folyósítása iránt. Erdekes pontja a közgyűlési tárgysorozatnak a közutak alap személyszállító gépkocsijának használatáról szóló szabályrendelet és a csanádi egyházmegye személyi szükségleteinek részben való fedezésére a városi hozzájárulás megállapítása. A közutak alapot terhelő utatörvények újból megállapítását kéri a közgyűlés, végül a közgyűlés elé kerül a részke-nagyszéksőségi, valamint a mórakalmi törvényhatósági közut kisajátítása. A közgyűlés elé egyetlen indítvány kerül, dr. Beretz Péter főorvos azt indítványozza, hogy a volt szegedi Lloydtársulat helyiségeit engedjék át múzeum céljára.